

Nota de premsa

5-4-2022

L'IVAM presenta una exposició de Zanele Muholi que dona veu a la Sud-àfrica queer

És la primera gran retrospectiva en l'Estat espanyol d'aquesta artista de gènere no binari que retrata a la comunitat negra LGBTQIA+

València (05.04.22). La directora de l'IVAM, Nuria Enguita, ha presentat l'exposició de Zanele Muholi que s'inaugura el dimecres 6 d'abril en l'IVAM Centre Julio González. És la primera gran retrospectiva en l'Estat espanyol d'aquesta artista visual que ha dedicat el seu treball a documentar les vides de persones negres lesbianes, gais, bisexuals, trans, queer, intersexuals i asexuals dins i fora de Sud-àfrica.

“L'exposició presenta obres que recorren tota la trajectòria artística de Muholi i que reflecteixen les seues principals preocupacions: donar visibilitat a la seua comunitat; promoure la tolerància, el respecte i la comprensió mútua; i servir de plataforma perquè els qui participen en les seues obres puguen parlar amb veu pròpia”, ha explicat Nuria Enguita.

Muholi es defineix com «activiste visual» i s'identifica amb el pronom personal «elle». La directora de l'IVAM ha comentat que “el seu activisme, que ve d'una complexa tradició sud-africana de contestació nascuda en l'històric conflicte de l'*apartheid*, es prolonga en una necessitat personal de resposta a l'absència de representació del col·lectiu LGBTQIA+, amb el qual s'identifica”.

És també en aqueix sentit de proximitat i pertinença que les seues imatges són, simultàniament, retrat i autoretrat, “la qual cosa esquivia el risc que pateix qualsevol col·lectiu retratat de no ser «representat», de patir la instrumentalització de la seua imatge, la seua exotització o la seua espectacularització, quan la mirada és mirada aliena o estereotipada”, en paraules de Enguita.

L'exposició és el resultat de l'esforç conjunt de la Tate Modern de Londres, Maison Européenne de la Photographie de París, Gropius Bau de Berlín, el Bildmuseet de la Universitat de Umea i l'IVAM, on romandrà en exhibició fins al 4 de setembre.

El IVAM presenta una exposición de Zanele Muholi que da voz a la Sudáfrica queer

Es la primera gran retrospectiva en el Estado español de esta artista de género no binario que retrata a la comunidad negra LGBTQIA+

València (05.04.22). La directora del IVAM, Nuria Enguita, ha presentado la exposición de Zanele Muholi que se inaugura el miércoles 6 de abril en el IVAM Centre Julio González. Es la primera gran retrospectiva en el Estado español de esta artista visual que ha dedicado su trabajo a documentar las vidas de personas negras lesbianas, gais, bisexuales, trans, queer, intersexuales, agénero y asexuales dentro y fuera de Sudáfrica.

“La exposición presenta obras que recorren toda la trayectoria artística de Muholi y que reflejan sus principales preocupaciones: dar visibilidad a su comunidad; promover la tolerancia, el respeto y la comprensión mutua; y servir de plataforma para que quienes participan en sus obras puedan hablar con voz propia”, ha explicado Nuria Enguita.

Muholi se define como «activiste visual» y se identifica con el pronombre personal «elle». La directora del IVAM ha comentado que “su activismo, que viene de una compleja tradición sudafricana de contestación nacida en el histórico conflicto del *apartheid*, se prolonga en una necesidad personal de respuesta a la ausencia de representación del colectivo LGBTQIA+, con el que se identifica”.

Es también en ese sentido de proximidad y pertenencia que sus imágenes son, simultáneamente, retrato y autorretrato, “lo cual esquivia el riesgo que sufre cualquier colectivo retratado de no ser «representado», de sufrir la instrumentalización de su imagen, su exotización o su espectacularización, cuando la mirada es mirada ajena o estereotipada”, en palabras de Enguita.

La exposición es el resultado del esfuerzo conjunto de la Tate Modern de Londres, Maison Européenne de la Photographie de París, Gropius Bau de Berlín, el Bildmuseet de la Universidad de Umea y el IVAM, donde permanecerá en exhibición hasta el 4 de septiembre.

Departament de
Comunicació i Xarxes Socials

comunicación@ivam.es

[Facebook](#)

[Twitter](#)

[Instagram](#)

[Youtube](#)

Nota de premsa

5-4-2022

La mostra s'inicia amb una de les seues sèries fonamentals, *Somnyama Ngonyama (Salve, la leona fosca)* (2012–en curs), en la qual Muholi torna la cambra cap a si mateixa per a explorar les polítiques de raça i representació. En alguns d'aquests autorretrats desvia la vista; en unes altres, mira desafidora a la cambra, preguntant-se pel significat que per a una persona negra té retornar la mirada.

La segona sala reuneix obres de la seua primera sèrie *Only Half the Picture* (2002–2006), amb imatges de supervivents de delictes d'odi comesos a Sud-àfrica i els seus *townships*, les àrees residencials creades durant l'apartheid per a allotjar a persones expulsades de llocs classificats com 'només per a blancs'. També s'exposen ací obres de la sèrie *Being* (2006–en curs), uns retrats que capten moments d'intimitat entre parelles, així com les seues vides i rutines quotidianes.

L'exposició continua amb retrats de dones transgènere, homes gais i persones de gènere no conforme fotografiades en espais públics. "Fotografiar a persones negres LGBTQIA+ en espais públics és un element important de l'activisme visual de Muholi", ha agregat Núria Enguita.

El col·lectiu també ocupa un lloc central en la seua obra. Moltes de les integrants de la seua gran xarxa de col·laboradores són també membres del seu col·lectiu, Inkanyiso, «llum» en zulú (isiZulu), llengua materna de Muholi i un dels onze idiomes oficials de Sud-àfrica.

En *Brave Beauties* (2014–en curs) Muholi retrata dones trans i persones no binàries i de gènere no conforme, moltes d'elles participants en certàmens de bellesa. La mostra conclou amb la sèrie *Faces and Phases* composta per més de 500 fotografies, de les quals s'exposen un total de 104 en l'IVAM. "És un arxiu viu", ha comentat Enguita sobre aquesta sèrie en la qual els 'rostres' al·ludeixen a la persona fotografiada i les 'fases' a la transició des d'una etapa de la sexualitat a una altra.

"En el treball de Zanele Muholi, al costat d'un anheli de transformació i una confiança implícita en el poder de contestació de l'art, subjau una pregunta: fins quan? És necessari que el museu se sume a aqueix anheli transformador que acoste al món una pluralitat sense la qual no és món. Hem de pensar el museu com a utopia en acció, com a espai hospitalari amb el pensament crític i cosmopolita, amb la construcció de la diversitat humana plena de drets i reconeixements; des de la confiança en el poder crític i constructiu de l'art, des de la consciència del valor legitimador que atorga a les imatges", ha conclòs la directora de l'IVAM.

La muestra se inicia con una de sus series fundamentales, *Somnyama Ngonyama (Salve, la leona oscura)* (2012–en curso), en la que Muholi vuelve la cámara hacia sí misma para explorar las políticas de raza y representación. En algunos de estos autorretratos desvia la vista; en otras, mira desafiante a la cámara, preguntándose por el significado que para una persona negra tiene devolver la mirada.

La segunda sala reúne obras de su primera serie *Only Half the Picture* (2002–2006), con imágenes de supervivientes de delitos de odio cometidos en Sudáfrica y sus *townships*, las áreas residenciales creadas durante el *apartheid* para alojar a personas expulsadas de lugares clasificados como 'solo para blancos'. También se exponen aquí obras de la serie *Being* (2006–en curso), unos retratos que captan momentos de intimidad entre parejas, así como sus vidas y rutinas cotidianas.

La exposición continúa con retratos de mujeres transgénero, hombres gais y personas de género no conforme fotografiadas en espacios públicos. "Fotografiar a personas negras LGBTQIA+ en espacios públicos es un elemento importante del activismo visual de Muholi", ha agregado Núria Enguita.

Lo colectivo también ocupa un lugar central en su obra. Muchas de las integrantes de su gran red de colaboradoras son también miembros de su colectivo, Inkanyiso, «luz» en zulú (isiZulu), lengua materna de Muholi y uno de los once idiomas oficiales de Sudáfrica.

En *Brave Beauties* (2014–en curso) Muholi retrata mujeres trans y personas no binarias y de género no conforme, muchas de ellas participantes en certámenes de belleza. La muestra concluye con la serie *Faces and Phases* compuesta por más de 500 fotografías, de las que se exponen un total de 104 en el IVAM. "Es un archivo vivo", ha comentado Enguita sobre esta serie en la que los 'rostros' aluden a la persona fotografiada y las 'fases' a la transición desde una etapa de la sexualidad a otra.

"En el trabajo de Zanele Muholi, junto a un anhelo de transformación y una confianza implícita en el poder de contestación del arte, subyace una pregunta: ¿hasta cuándo? Es necesario que el museo se sume a ese anhelo transformador que acerque al mundo una pluralidad sin la cual no es mundo. Debemos pensar el museo como utopía en acción, como espacio hospitalario con el pensamiento crítico y cosmopolita, con la construcción de la diversidad humana plena de derechos y reconocimientos; desde la confianza en el poder crítico y constructivo del arte, desde la conciencia del valor legitimador que otorga a las imágenes", ha concluido la directora del IVAM.

Departament de
Comunicació i Xarxes Socials

comunicación@ivam.es

[Facebook](#)

[Twitter](#)

[Instagram](#)

[Youtube](#)